כיתה ז' | תנ"ך | שיעור 3 מתוך 5 | 45 דק' | שמואל א יח, א-ל

ממלכתי: שמואל א נלמד בכיתה ז' (פרקים טז-יז חובה; יח-כה יחידת בקיאות לבחירה). חמ"ד: לפי מתווה תשפ"ז ספר שמואל א נלמד בכיתה ח', והיחידה מתאימה גם לה; לימוד עם רש"י, רד"ק ומצודת דוד. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.

"הכה שאול באלפו ודוד ברבבתיו": אהבה וקנאה

🎯 מטרות השיעור

- התלמידים יתארו את הברית בין יהונתן לדוד ואת המתנות שיהונתן נותן לו
- התלמידים יסבירו איך שירת הנשים "הִכָּה שָׁאוּל בַּאֲלָפָו, וְדָוִד בִּרְבָבֹתָיו" מעוררת את הקנאה של שאול, ומה שאול חושש שיקרה
- התלמידים יעקבו אחרי הרגשות של הדמויות בפרק (אהבה, קנאה, פחד) בעזרת טבלת "דמות / פסוק / רגש"

📚 בהתאם לתוכנית הלימודים

בהתאם לתוכנית הלימודים: ממלכתי, כיתה ז' (תוכנית הלימודים בתנ"ך): "יחידת בקיאות ולמידה עצמית" לבחירה, שמואל א יח-כה (סיפורי שאול, דוד ויהונתן; מות שמואל; דוד ונבל הכרמלי). חמ"ד (מתווה להוראת שמואל א, תשפ"ז, כיתה ח'): אהבת דוד ויהונתן, קנאתו של שאול בדוד, נישואי דוד למיכל. רעיון גדול: אהבת יהונתן לדוד היא דוגמה לאצילות נפש, המעדיפה צדק, נאמנות ושותפות על פני אינטרסים אישיים. מיומנויות: אפיון דמות, איתור פרטים. (תוכנית הלימודים, ממלכתי · תוכנית הלימודים, חמ"ד)

❓ השאלה הגדולה של השיעור

מה קנאה עושה לאדם, וגם לאנשים שסביבו?

באותו פרק כמה אנשים אוהבים את דוד: יהונתן, כל העם ומיכל. רק שאול, המלך, מתחיל לשנוא ולפחד. הפרק מראה איך משפט אחד בשיר מצליח לשנות את כל היחסים.

🚪 כרטיס כניסה (2 דקות)

בתחילת השיעור כל תלמיד עונה בכתב, בלי ציון:

1. במה הרג דוד את גלית? (פרק יז)
2. מה אמר דוד לגלית לפני הקרב?
3. מה שאל שאול את דוד בסוף פרק יז?

למורה: השאלות מזכירות את הניצחון על גלית, שמביא לשירת הנשים ולקנאה של שאול. שאלה 3 מזכירה ששאול רק עכשיו "מגלה" מי הוא דוד. אין צורך לתקן עכשיו.

🧪 פתיחה

כותבים על הלוח שני משפטים: "שחקן א' הבקיע 10 גולים, ושחקן ב' הבקיע 100". שואלים: "איך מרגיש שחקן א' כשכל היציע שר את זה? מה הוא עלול לעשות?" שומעים תשובות. אחר כך: "היום נשמע שיר כזה, על מלך ועל לוחם צעיר".

📖 הסבר למורה

יהונתן ודוד (א-ה): מיד אחרי השיחה של דוד עם שאול "וְנֶפֶשׁ יְהוֹנָתָן, נִקְשְׁרָה בְּנֶפֶשׁ דָּוִד". יהונתן, בן המלך והיורש, כורת ברית עם דוד ונותן לו את המעיל, הבגדים, החרב והקשת שלו. זו מתנה עם משמעות: בגדי הנסיך עוברים לדוד. דוד מצליח בכל שליחות, ו"וַיִּיטַב, בְּעֵינֵי כָל-הָעָם".

שירת הנשים (ו-ט): כשהלוחמים חוזרים, הנשים שרות: "הִכָּה שָׁאוּל בַּאֲלָפָו, וְדָוִד בְּרִבְבֹתָיו" (רבבה = עשרת אלפים). שאול כועס מאד ואומר "וְעוֹד לוֹ, אַךְ הַמְּלוּכָה": מה עוד חסר לדוד? רק הממלכה. מאותו יום "וַיְהִי שָׁאוּל" עוין את דוד, כלומר מסתכל עליו בעין רעה.

החנית (י-טז): למחרת, כשדוד מנגן, שאול זורק עליו חנית, ודוד מתחמק פעמיים. שאול מרחיק את דוד מעליו ושם אותו שר אלף, אבל דוד מצליח עוד יותר: "וַיְהִי דָוִד לְכָל-דְּרָכָו, מַשְׂכִּיל; וַה', עִמּוֹ". שאול מפחד ממנו, ו"וְכָל-יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה, אֹהֵב אֶת-דָּוִד".

מרב ומיכל (יז-ל): שאול מציע לדוד את בתו מרב, ובלבו חושב: "וּתְהִי-בוֹ, יַד-פְּלִשְׁתִּים", שהפלשתים יהרגו אותו. אחר כך מיכל אוהבת את דוד, ושאול מבקש מוהר של מאה ערלות פלשתים, שוב כדי שדוד ייפול. דוד מביא כפול. בסוף הפרק שאול רואה "כִּי ה' עִם-דָּוִד", ומיכל אוהבת אותו, ו"וַיְהִי שָׁאוּל אֹיֵב אֶת-דָּוִד, כָּל-הַיָּמִים".

📜 הפסוקים (מכון ממרא, נוסח מנוקד)

שמואל א פרק יח, פסוקים א-טז

(א) וַיְהִי, כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר אֶל-שָׁאוּל, וְנֶפֶשׁ יְהוֹנָתָן, נִקְשְׁרָה בְּנֶפֶשׁ דָּוִד; (ויאהבו) [וַיֶּאֱהָבֵהוּ] יְהוֹנָתָן, כְּנַפְשׁוֹ.

(ב) וַיִּקָּחֵהוּ שָׁאוּל, בַּיּוֹם הַהוּא; וְלֹא נְתָנוֹ, לָשׁוּב בֵּית אָבִיו.

(ג) וַיִּכְרֹת יְהוֹנָתָן וְדָוִד, בְּרִית, בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ, כְּנַפְשׁוֹ.

(ד) וַיִּתְפַּשֵּׁט יְהוֹנָתָן, אֶת-הַמְּעִיל אֲשֶׁר עָלָיו, וַיִּתְּנֵהוּ, לְדָוִד; וּמַדָּיו, וְעַד-חַרְבּוֹ וְעַד-קַשְׁתּוֹ וְעַד-חֲגֹרוֹ.

(ה) וַיֵּצֵא דָּוִד בְּכֹל אֲשֶׁר יִשְׁלָחֶנּוּ שָׁאוּל, יַשְׂכִּיל, וַיְשִׂמֵהוּ שָׁאוּל, עַל אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה; וַיִּיטַב, בְּעֵינֵי כָל-הָעָם, וְגַם, בְּעֵינֵי עַבְדֵי שָׁאוּל.

(ו) וַיְהִי בְּבוֹאָם, בְּשׁוּב דָּוִד מֵהַכּוֹת אֶת-הַפְּלִשְׁתִּי, וַתֵּצֶאנָה הַנָּשִׁים מִכָּל-עָרֵי יִשְׂרָאֵל (לשור) [לָשִׁיר] וְהַמְּחֹלוֹת, לִקְרַאת שָׁאוּל הַמֶּלֶךְ – בְּתֻפִּים בְּשִׂמְחָה, וּבְשָׁלְשִׁים.

(ז) וַתַּעֲנֶינָה הַנָּשִׁים הַמְשַׂחֲקוֹת, וַתֹּאמַרְנָה: הִכָּה שָׁאוּל בַּאֲלָפָו, וְדָוִד בְּרִבְבֹתָיו.

(ח) וַיִּחַר לְשָׁאוּל מְאֹד, וַיֵּרַע בְּעֵינָיו הַדָּבָר הַזֶּה, וַיֹּאמֶר נָתְנוּ לְדָוִד רְבָבוֹת, וְלִי נָתְנוּ הָאֲלָפִים; וְעוֹד לוֹ, אַךְ הַמְּלוּכָה.

(ט) וַיְהִי שָׁאוּל, (עוֹין) [עוֹיֵן] אֶת-דָּוִד, מֵהַיּוֹם הַהוּא, וָהָלְאָה.

(י) וַיְהִי מִמָּחֳרָת, וַתִּצְלַח רוּחַ אֱלֹהִים רָעָה אֶל-שָׁאוּל וַיִּתְנַבֵּא בְתוֹךְ-הַבַּיִת, וְדָוִד מְנַגֵּן בְּיָדוֹ, כְּיוֹם בְּיוֹם; וְהַחֲנִית, בְּיַד-שָׁאוּל.

(יא) וַיָּטֶל שָׁאוּל, אֶת-הַחֲנִית, וַיֹּאמֶר, אַכֶּה בְדָוִד וּבַקִּיר; וַיִּסֹּב דָּוִד מִפָּנָיו, פַּעֲמָיִם.

(יב) וַיִּרָא שָׁאוּל, מִלִּפְנֵי דָוִד: כִּי-הָיָה ה' עִמּוֹ, וּמֵעִם שָׁאוּל סָר.

(יג) וַיְסִרֵהוּ שָׁאוּל מֵעִמּוֹ, וַיְשִׂמֵהוּ לוֹ שַׂר-אָלֶף; וַיֵּצֵא וַיָּבֹא, לִפְנֵי הָעָם.

(יד) וַיְהִי דָוִד לְכֹל-דְּרָכָו, מַשְׂכִּיל; וַה', עִמּוֹ.

(טו) וַיַּרְא שָׁאוּל, אֲשֶׁר-הוּא מַשְׂכִּיל מְאֹד; וַיָּגָר, מִפָּנָיו.

(טז) וְכָל-יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה, אֹהֵב אֶת-דָּוִד: כִּי-הוּא יוֹצֵא וָבָא, לִפְנֵיהֶם.

שמואל א פרק יח, פסוקים יז-ל

(יז) וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל-דָּוִד, הִנֵּה בִתִּי הַגְּדוֹלָה מֵרַב אֹתָהּ אֶתֶּן-לְךָ לְאִשָּׁה – אַךְ הֱיֵה-לִי לְבֶן-חַיִל, וְהִלָּחֵם מִלְחֲמוֹת ה'; וְשָׁאוּל אָמַר, אַל-תְּהִי יָדִי בּוֹ, וּתְהִי-בוֹ, יַד-פְּלִשְׁתִּים.

(יח) וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-שָׁאוּל, מִי אָנֹכִי וּמִי חַיַּי, מִשְׁפַּחַת אָבִי, בְּיִשְׂרָאֵל – כִּי-אֶהְיֶה חָתָן, לַמֶּלֶךְ.

(יט) וַיְהִי, בְּעֵת תֵּת אֶת-מֵרַב בַּת-שָׁאוּל – לְדָוִד; וְהִיא נִתְּנָה לְעַדְרִיאֵל הַמְּחֹלָתִי, לְאִשָּׁה.

(כ) וַתֶּאֱהַב מִיכַל בַּת-שָׁאוּל, אֶת-דָּוִד; וַיַּגִּדוּ לְשָׁאוּל, וַיִּשַׁר הַדָּבָר בְּעֵינָיו.

(כא) וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶתְּנֶנָּה לוֹ, וּתְהִי-לוֹ לְמוֹקֵשׁ, וּתְהִי-בוֹ, יַד-פְּלִשְׁתִּים; וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל-דָּוִד, בִּשְׁתַּיִם תִּתְחַתֵּן בִּי הַיּוֹם.

(כב) וַיְצַו שָׁאוּל אֶת-עֲבָדָו, דַּבְּרוּ אֶל-דָּוִד בַּלָּט לֵאמֹר, הִנֵּה חָפֵץ בְּךָ הַמֶּלֶךְ, וְכָל-עֲבָדָיו אֲהֵבוּךָ; וְעַתָּה, הִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ.

(כג) וַיְדַבְּרוּ עַבְדֵי שָׁאוּל, בְּאָזְנֵי דָוִד, אֶת-הַדְּבָרִים, הָאֵלֶּה; וַיֹּאמֶר דָּוִד, הַנְקַלָּה בְעֵינֵיכֶם הִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ, וְאָנֹכִי, אִישׁ-רָשׁ וְנִקְלֶה.

(כד) וַיַּגִּדוּ עַבְדֵי שָׁאוּל, לוֹ – לֵאמֹר: כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה, דִּבֶּר דָּוִד.

(כה) וַיֹּאמֶר שָׁאוּל כֹּה-תֹאמְרוּ לְדָוִד, אֵין-חֵפֶץ לַמֶּלֶךְ בְּמֹהַר, כִּי בְּמֵאָה עָרְלוֹת פְּלִשְׁתִּים, לְהִנָּקֵם בְּאֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ; וְשָׁאוּל חָשַׁב, לְהַפִּיל אֶת-דָּוִד בְּיַד-פְּלִשְׁתִּים.

(כו) וַיַּגִּדוּ עֲבָדָיו לְדָוִד, אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וַיִּשַׁר הַדָּבָר בְּעֵינֵי דָוִד, לְהִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ; וְלֹא מָלְאוּ, הַיָּמִים.

(כז) וַיָּקָם דָּוִד וַיֵּלֶךְ הוּא וַאֲנָשָׁיו, וַיַּךְ בַּפְּלִשְׁתִּים מָאתַיִם אִישׁ, וַיָּבֵא דָוִד אֶת-עָרְלֹתֵיהֶם, וַיְמַלְאוּם לַמֶּלֶךְ לְהִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ; וַיִּתֶּן-לוֹ שָׁאוּל אֶת-מִיכַל בִּתּוֹ, לְאִשָּׁה.

(כח) וַיַּרְא שָׁאוּל וַיֵּדַע, כִּי ה' עִם-דָּוִד; וּמִיכַל בַּת-שָׁאוּל, אֲהֵבַתְהוּ.

(כט) וַיֹּאסֶף שָׁאוּל, לֵרֹא מִפְּנֵי דָוִד – עוֹד; וַיְהִי שָׁאוּל אֹיֵב אֶת-דָּוִד, כָּל-הַיָּמִים.

(ל) וַיֵּצְאוּ, שָׂרֵי פְּלִשְׁתִּים; וַיְהִי מִדֵּי צֵאתָם, שָׂכַל דָּוִד מִכֹּל עַבְדֵי שָׁאוּל, וַיִּיקַר שְׁמוֹ, מְאֹד.

שם ה' מובא בכתיב ה'. במקום שיש כתיב וקרי, הכתיב בסוגריים עגולים והקרי בסוגריים מרובעים. הפרק מובא במלואו, בשני חלקים: יהונתן ושירת הנשים, ומיכל והמוהר.

⚖️ כתוב / מפרשים

בצד אחד מה שכתוב בפסוק, ובצד השני פירוש. הפירוש הוא דרך אחת להבין, לא חלק מהפסוק.

📜 **כתוב:** "וְעוֹד לוֹ, אַךְ הַמְּלוּכָה" (שמואל א יח, ח)

💭 **מפרשים:** רש"י: "אֵינוֹ צָרִיךְ עוֹד אֶלָּא לַמַּלְכוּת". מצודת דוד: "קרוב הוא למלוך". שאול מבין מן השיר שהעם כבר רואה בדוד מלך.

📜 **כתוב:** "וַיִּכְרֹת יְהוֹנָתָן וְדָוִד, בְּרִית, בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ, כְּנַפְשׁוֹ" (שמואל א יח, ג)

💭 **מפרשים:** רלב"ג מציע שיהונתן כרת ברית עם דוד "כי ראה היותו מלך על ישראל". לפי הפירוש הזה יהונתן הבין כבר עכשיו שדוד יהיה המלך, ובכל זאת אהב אותו.

📜 **כתוב:** "כִּי-הָיָה ה' עִמּוֹ, וּמֵעִם שָׁאוּל סָר" (שמואל א יח, יב)

💭 **מפרשים:** מצודת דוד מסביר שאת זה ראה שאול כשדוד ניצל מן החנית: "שהסב מפניו פעמים". הפחד של שאול בא מכך שהוא מרגיש שה' כבר לא איתו.

👩‍🏫 מהלך השיעור (45 דקות)

חומרים: תנ"ך (או דף הפסוקים מהעמוד הזה), לוח, דף עבודה, טבלת "דמות / פסוק / רגש" על הלוח

1. כרטיס כניסה (2 דקות)
2. פתיחה: "10 גולים מול 100", איך מרגישים? (5 דקות)
3. קריאה מודרכת בפסוקים א-ט: יהונתן, והשיר (10 דקות)
4. עבודה בזוגות: פסוקים י-ל, ממלאים את טבלת "דמות / פסוק / רגש" (12 דקות)
5. דיון כיתתי: מה הקנאה גורמת לשאול לעשות? ולמה יהונתן לא מקנא? (8 דקות)
6. דף עבודה, שאלות 1-2 (5 דקות)
7. כרטיס יציאה (3 דקות)

💬 שאלות לדיון

הבנה (מה כתוב?)

1. מה נתן יהונתן לדוד?
2. מה שרו הנשים, ואיך הגיב שאול?
3. מה עשה שאול לדוד למחרת?
4. איזה מוהר ביקש שאול בעבור מיכל, ולמה?

פרשנות (מה זה אומר?)

1. יהונתן הוא יורש העצר, ובכל זאת אוהב את דוד. מה זה מלמד עליו?
2. שאול שומע שיר אחד ומתחיל לשנוא. מה לדעתכם באמת הפחיד אותו?
3. בפרק חוזרת כמה פעמים המילה "משכיל" וגם "ה' עמו". מה הכתוב רוצה שנבין?

הערכה (מה דעתי?)

1. האם קרה לכם שהרגשתם קנאה? מה עזר לכם להתמודד איתה?
2. האם הנשים אשמות במה שקרה? האם צריך להיזהר במחמאות?

🏁 סיכום השיעור

אחרי הניצחון על גלית כולם אוהבים את דוד: יהונתן כורת איתו ברית, העם מעריץ אותו, ומיכל אוהבת אותו. רק שאול, ששומע את השיר "הכה שאול באלפו ודוד ברבבתיו", מתחיל לקנא ולפחד. הוא זורק חנית, ומנסה להפיל את דוד ביד הפלשתים, אבל דוד מצליח בכל דרכיו, כי ה' עמו.

🎟️ כרטיס יציאה (2 דקות)

כתבו במשפט אחד: מה ההבדל בין האהבה של יהונתן לדוד לבין היחס של שאול לדוד?

🧭 התאמה לפי זרם

השיעור מתאים לשני הזרמים. ההבדל בדגשים:

ממלכתי

- קריאה ספרותית: מילים מנחות בפרק ("אהב", "משכיל", "ה' עמו", "ויירא"), וההנגדה יהונתן/שאול.
- דיון ערכי: קנאה, תחרות, ואיך שמחים בהצלחה של חבר.
- דמויות: יהונתן הנדיב, שאול המקנא והמפחד, מיכל האוהבת.
- רקע: מעמד יורש העצר, ומשמעות המתנות (מעיל, חרב, קשת).

ממלכתי-דתי (חמ"ד)

- לימוד עם רש"י, מצודת דוד ורלב"ג: "ועוד לו אך המלוכה".
- דגש ערכי-תורני: אהבת יהונתן ודוד היא הדוגמה שהמשנה נותנת ל"אהבה שאינה תלויה בדבר" (מסכת אבות, פרק ה; אפשר להביא בכיתה).
- קנאה כמידה רעה, והקשר בין "ומעם שאול סר" לבין הפחד של שאול.
- דיון: איך מתנהג מי ש"ה' עמו"? דוד אינו מתנקם בשאול.

💡 הערות למורה

"מאה ערלות פלשתים" (פסוק כה) הוא פרט שמביך תלמידים. אפשר להסביר בקצרה שזו הייתה הוכחה שהאויבים נהרגו, ולא להתעכב. המשנה באבות (פרק ה) על "אהבה שאינה תלויה בדבר" אינה מסומנת לבדיקה אוטומטית; כדאי לפתוח אותה בכיתה מתוך משנה. למתקשים: דף עם תמיכה.

📝 בדף העבודה

בדף העבודה: טבלת "דמות / פסוק / רגש", שאלה על המתנות של יהונתן, שאלה על השיר, ושאלה על "ותהי בו יד פלשתים", ובסוף משימת סיכום קצרה. יש גם גרסה עם תמיכה.

מקורות

- שמואל א פרק יח, מכון ממרא
- רש"י על שמואל א יח, ספריא
- מצודת דוד על שמואל א יח, ספריא
- רלב"ג על שמואל א יח, ספריא

מחוון: "הכה שאול באלפו ודוד ברבבתיו": אהבה וקנאה

🚪 **כרטיס כניסה:** 1. בקלע ובאבן (יז, נ). 2. למשל: "וְאָנֹכִי בָּא-אֵלֶיךָ, בְּשֵׁם ה' צְבָאוֹת", או "כִּי לַה' הַמִּלְחָמָה". 3. "בֶּן-מִי אַתָּה הַנָּעַר". לקבל כל תשובה סבירה; הכרטיס לא נבדק בציון.

1. יהונתן: פסוקים א, ג; אהבה וחברות ("בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ, כְּנַפְשׁוֹ"). הנשים: פסוקים ו-ז; הערצה, שמחה. שאול: פסוקים ח-יב, כט; כעס, קנאה, פחד ואיבה ("וַיְהִי שָׁאוּל אֹיֵב אֶת-דָּוִד, כָּל-הַיָּמִים"). כל ישראל ויהודה: פסוק טז; אהבה ("אֹהֵב אֶת-דָּוִד"). מיכל: פסוקים כ, כח; אהבה.
2. את המעיל שעליו, את בגדיו, את חרבו, את קשתו ואת חגורתו. בגדים ונשק של בן המלך הם סימן לכבוד ולמעמד; אולי יהונתן כאילו מוסר לדוד את מקומו.
3. אלף = 1,000, רבבה = 10,000. השיר נותן לדוד יותר כבוד מלמלך, ושאול מבין שהעם רואה בדוד מלך: "וְעוֹד לוֹ, אַךְ הַמְּלוּכָה".
4. שאול רוצה שדוד ימות במלחמה בפלשתים, בלי ששאול יהרוג אותו בעצמו. גם במוהר של מיכל הוא מבקש מאה ערלות פלשתים, "וְשָׁאוּל חָשַׁב, לְהַפִּיל אֶת-דָּוִד בְּיַד-פְּלִשְׁתִּים".
5. למשל "וַיְהִי דָוִד לְכָל-דְּרָכָו, מַשְׂכִּיל; וַה', עִמּוֹ" או "כִּי ה' עִם-דָּוִד". שאול מפחד עוד יותר ונעשה אויב של דוד (פסוקים טו, כט).
6. תשובה טובה: בהתחלה שאול כועס על השיר (פסוק ח), אחר כך עוין את דוד (ט), זורק עליו חנית (יא), מרחיק אותו (יג), ומנסה להפיל אותו ביד פלשתים (יז, כה), ובסוף הוא אויב שלו כל הימים (כט). במקום זה היה יכול לשמוח בהצלחה של דוד כמו יהונתן, או לדבר איתו. (ניקוד מוצע: תיאור התהליך 2, שתי דוגמאות 2, הצעה 1.)

פרשנות מסומנת כפרשנות (מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה' מובא בכתיב ה'. ממלכתי: שמואל א נלמד בכיתה ז' (פרקים טז-יז חובה; יח-כה יחידת בקיאות לבחירה). חמ"ד: לפי מתווה תשפ"ז ספר שמואל א נלמד בכיתה ח', והיחידה מתאימה גם לה; לימוד עם רש"י, רד"ק ומצודת דוד. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.